

gazel: els catalans, culpables

ALFONS QUINTÀ

El vaig conèixer a casa seva, en el passeig davant el mar de Sant Feliu de Guíxols. El vaig retrobar a casa meua, a Figueres. La darrera vegada que el vaig veure fou en el seu pis del carrer Copèrnic de Barcelona. Pot ser considerat el millor periodista català del segle passat. O el segon millor, darrere només de Josep Pla. Sempre volgué escriure en català. Però durant anys ho hagué de fer en castellà. En les dues llengües fou magistral. En uns moments dramàtics per a Catalunya, poc després dels fets del 6 d'octubre del 1934, efectuà una anàlisi que segurament s'haurà de reescriure aviat, després de la cosa aquesta de la consulta o, millor dit, de la no consulta, del proper 9 de novembre.

"No busquemos, pues, -va escriure el gran homenot que aviat esmentaré- ninguna explicación absurda a nuestro infortunio, ya que la única y principal es muy clara. Los culpables de cuanto ocurre somos los catalanes. Los partidos que nos representaron y nosotros que les indujimos a que lo hicieran tan mal. Y ésto es todo".

L'autor de l'article que acabo de reproduir, datat del 21 de desembre del 1934 i amb el títol La clara lección, és Agustí Calvet i Pascual, nat a Sant Feliu de Guíxols el 1887 i mort a Barcelona el 1964. És més conegut pel seu nom de ploma: Gaziel.

Del 1920 al 1936 fou director de La Vanguardia. D'aquí el fet que escrivís en castellà. Anys abans, havia escrit en català, des de Paris, per a La Veu de Catalunya, el diari de la Lliga, sobre la Primera Guerra Mundial. Ja jubilat, va escriure catorze llibres en català i vuit en castellà.

Com a periodista, va viure la pallassada sagnant del 6 d'octubre de la mateixa manera que altres viurem aviat un intent -que fallirà- de muntar-ne una reedició, si bé espero que no cruenta. Respecte aquell fet, i pensant en les possibles analogies, he recomanat moltes vegades la lectura del gran llibre Abans del 6 d'octubre (un dietari) d'Amadeu Hurtado (Quaderns Crema, Barcelona 2008). Com Gaziel, Hurtado també va ser un gran i molt lúcid catalanista. Ambdós, pensaren i obraren com fem molts dels que ara som acusats de botiflers i de traïdors. L'analogia no és cap recurs periodístic. És un mètode científic per antonomàsia. L'usen milers de científics dia rere dia. Si ho fem ara constatarem que, durant la Generalitat republicana, no es va donar cap escàndol comparable al que ara ha portat a l'aflorent d'un sistema pervers, maligne, depredador, que ha durat decennis. Molts han permès que fos envernissat amb flors i violes. El mateix envernissament encara s'està utilitzant per fer entrar el clau per la cabota en això de l'independentisme de trencadissa i en el manteniment d'aquell sistema.

Ningú ha dit -tan sols dit- amb una certa profunditat que cal canviar alguna cosa. En tot cas, no en tinc notícia. En canvi, hi ha (Manuel Cuyàs) qui diu que tot plegat ha estat una "distracció" d'un sol home. Renoi, si arriben a ser dos persones i cometen quelcom de més important que una "distracció", ara tots aniríem nusos.

Faig molts esforços per trobar opinions positives, reformes superadores, visions de futur encisadores, persones dignes, honestes i decidides, amb nord clar i un cor net. Però no me'n surto.

Ans al contrari, com més valuós em sembla un meu interlocutor més deprimit el trobo. Tots creuen que estem davant un autèntic sistema, concebut deliberadament i avui molt dominant. No hi ha hagut cap "distracció", per dir-ho usant l'inefable mot usat pel redactor -abans en deien "negre"- de les memòries de Jordi Pujol. Hi ha hagut una monumental aixecada de camisa que ha durat decennis i que continuarà fent mal durant un temps avui incalculable.

En la primera frase de l'article citat del genial fill de Sant Feliu, aquest ho diu molt clar, referint-se al 1934: "Todo se ha perdido, incluso el honor". Potser ara seria hora de fer un pensament, collant de veritat el matxo (el cavall, el polític) després que durant tants anys hagin portat el carro pel pedregar. Segur que si no fem res -i res s'albira, per ara- tot continuarà anant fatal. En són ben capaços, dissortadament.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/catalunya/2014/08/24/gaziel-catalans-culpables/684481.html?utm_source=rss